

Lausuntopyyntö Pelastussuunnitelma-yleisohjeesta

Johdanto

Sisäministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta pelastussuunnitelma -yleisohje.

Tausta

Sisäministeriön hankkeessa väestönsuojien nykytilasta Suomessa 2023 todettiin tarve ohjeille, jotka tukevat omatoimista varautumista poikkeusoloissa. Selvitystyön mukaan eri toimijat eivät olleet suoriutuneet tehtävistään kuten lainsäädäntö edellyttää. Yhdeksi juurisyysiksi tähän todettiin, ettei ole saatavilla ohjeita, joiden avulla eri toimijat osaisivat tehdä vastuulleen kuuluvia tehtäviä.

Tehtyjen havaintojen pohjalta sisäministeriö asetti hankkeen maaliskuussa 2024 ”Omatoiminen varautuminen poikkeusoloihin – hanke ohjeiden laatimiseksi”. Hankkeessa laaditaan kolme ohjetta: 1) pelastussuunnitelma, 2) väestönsuojien käyttöönotto ja käyttö sekä 3) väestönsuojien kunnossapito ja tarkastus. Hanketta rahoittaa Palosuojelurahasto. Hanke tukee hallitusohjelmaa, jonka mukaan omatoimisen varautumisen osaamista vahvistetaan kaikissa väestöryhmissä muuan muassa ohjauksella, neuvonnalla ja valvontatoiminnalla.

Ohjeet on suunnattu tahoille, jotka toimivat pelastussuunnitelmien ja väestönsuojelun parissa. Hanke tehdään laajassa yhteistyössä osallistaen jaostojen kautta pelastustoimen lisäksi kansalaisia, kolmatta ja yksityistä sektoria. Hankkeessa on kuultu myös muita asiantuntijoita ja tahoja, joiden toimintaa ohjeet koskevat. Hankkeessa huomioidaan myös Ukrainan kokemuksia.

Tavoitteet

Ohjeiden tavoitteena on selkiyttää lainsäädännön velvoitteita ja yhdenmukaistaa eri toimijoiden toimintamalleja pelastussuunnitteluun ja väestönsuojiiin liittyen. Ohjeet edistävät normaali- ja poikkeusolojen pelastustoimintaa ja siihen varautumista sekä tukevat pelastuslaitosten valvontatehtävää.

Ohjeet perustuvat säädöksissä määriteltyihin velvoitteisiin, eikä ohjeissa esitetä uusia velvoitteita. Nykyisten velvoitteiden lisäksi ohjeessa kerrotaan hyväksi todettuja käytäntöjä ja esimerkkejä, jotka voivat helpottaa suunnittelutyötä. Hyvät käytännöt ja esimerkit ovat vapaaehtoisia tapoja toimia, eivätkä ole velvoittavia, toisin kuin säädetyt velvoitteet.

Kaksi muuta ohjetta (väestönsuojien käyttöönotto ja käyttö sekä väestönsuojien kunnossapito ja tarkastus) tulevat lausunolle myöhemmin. Ohjeiden on tarkoitus valmistua vuoden 2025 loppuun mennessä. Ohjeet on tarkoitus julkaista suomeksi ja ruotsiksi sisäministeriön julkaisusarjassa, jolloin ne ovat vapaasti hyödynnettävissä. Ohjeiden käytäntöön saattamiseksi järjestetään kolme seminaaria eri puolilla Suomea loppuvuodesta 2025.

Pelastussuunnitelma -ohjeessa kerrotaan pelastussuunnittelun vastuista, organisoitumisesta ja tehtävänjaosta sekä pelastussuunnitelman päivittämisestä ja dokumentoinnista. Pelastussuunnitelma on tärkeä työkalu turvallisuuden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Ohjeessa kuvataan pelastussuunnitelman sisällöltä vaadittavia asioita huomioiden normaali- ja poikkeusolot. Ohjeessa kerrotaan esimerkkejä ja hyviä käytäntöjä suunnitelmassa huomioitavista asioista mukaan lukien pelastussuunnitelmasta tiedottaminen ja asianomaisten perehdyttäminen. Lisäksi ohjeessa kerrotaan pelastussuunnitteluun ja pelastussuunnitelmiin liittyvästä pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä sekä pelastustoimen valvontatehtävistä.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla Lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Myös muut kuin alla Jakelu-kohdassa mainitut tahot voivat antaa lausunnon.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Voit pyytää tukea palvelun käyttöön osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelu.fi:ssä, lausunto voidaan toimittaa sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.sm@gov.fi. Lausunnossa pyydetään käyttämään viitteenä diaarinumeroa VN/740/2024.

VAHVAA käyttäviä ministeriöitä pyydetään tallentamaan lausuntonsa myös VAHVAA-asialle VN/740/2024.

Huomaattehan, että kaikki lausunnot ovat julkisia ja lausuntopalvelussa annetut lausunnot julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä. Lisäksi muiden kuin yksityishenkilöiden antamat lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus SM001:00/2024). Yksityishenkilöiden lausunnot julkaistaan hankesivuilla vain henkilön tätä erikseen pyytäessä.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 23.4.2025.

Valmistelijat

Lisätietoja antaa projektipäällikkö Ira Pasi, etunimi.sukunimi@gov.fi.

Linkit

<https://intermin.fi/hankkeet/hankesivu?tunnus=SM001:00/2024> - Hankesivu

<https://intermin.fi/sv/projekt-och-lagberedning/projektsida?tunnus=SM001:00/2024> - Projektsida

Liitteet:

[Luonnos pelastussuunnitelma yleisohjeesta.pdf](#) - Luonnos pelastussuunnitelma yleisohjeesta

Jakelu:

Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad
Hyvinvointialueyhtiö
Isännöintiliitto
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Kainuun hyvinvointialue
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Kuntaliitto
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin aluehallintovirasto
Lapin hyvinvointialue
Liikenne- ja viestintäministeriö
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Maa- ja metsätalousministeriö
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Pelastusopisto
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Puolustusministeriö

Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Satakunnan hyvinvointialue
Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Suomen Kiinteistöliitto ry
Suomen Palopäällystöliitto ry
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö ry
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulkoministeriö
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi ry
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Ympäristöministeriö

Yleiset huomiot

Voitte kirjoittaa yleiset huomionne lausuntopyynnöstä alla olevaan kenttään.

Pelastussuunnitelma -yleisohjeen sisältö

Voitte kirjoittaa huomionne pelastussuunnitelma yleisohjeen luonnoksesta alla olevaan kenttään.

Eskola Pauliina
Sisäministeriö

Pasi Ira
Sisäministeriö